

Вакульчук Ю.О.

Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир

Науковий керівник: Бондарчук В.В.

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки

Житомирський державний технологічний університет, м. Житомир

ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ З ЄС

На сучасному етапі економічного розвитку України постає питання подальшого удосконалення міжнародної торгової діяльності, обслуговування інтеграції української економіки в структурах світового економічного простору, включення країни в міжнародний поділ праці. Процеси глобалізації вимагають від України зміни ступеня та способу включення країни в міжнародну торгову систему. Стимулюючим фактором міжнародної співпраці є членство України в СОТ та співпраця з ЄС і рамках угоди про асоціацію.

З метою посилення міжнародної співпраці Кабінет Міністрів України схвалив “Програму стимулювання експорту продукції”[2]. Програма визначає експортну стратегію України, як компонент політики структурної реорганізації економіки. Програма визначає конкретні дії щодо державної підтримки експортерів, удосконалення механізму функціонування і контролю закордонної торгівельної діяльності і підтримки національних товаровиробників. На практиці найбільшого ефекту було досягнуто у співпраці із зарубіжними країнами за рахунок підвищення мобільності товарів, послуг, капіталу і праці.

Експортна стратегія України спрямовується на структурну реорганізацію економіки, удосконалення територіальної структури виробництва, підвищення обсягів виробництва, зниження кількості екологічно шкідливого виробництва.

Експортна стратегія забезпечує [5]:

створення рівних умов для усіх учасників закордонної торгової діяльності;

використання прогресивних форм міжнародної економічної взаємодії;

допомогу у розвитку інвестиційної діяльності України за кордоном (експорт капіталу) з метою створення спільних підприємств, реалізації інших форм міжнародного поділу праці;

стабільність законодавства, створення і законодавче закріплення методу діяльності виробників - експортери внутрішнього виробництва;

реалізації комплексу дій щодо удосконалення інвестиційного клімату в Україні;

визначення пріоритетів і підвищення ефективності використання іноземних кредитів;

активізація діяльності об’єднань бізнесменів України направлена на розвиток багатосторонніх економічних відносин з іноземними партнерами;

обслуговування активної участі України в міжнародних торгах;

створення умов для розвитку національного промислового виробництва – функціонування фінансових груп і консорціумів у пріоритетному експорті;

напрями з залученням іноземних партнерів до співпраці в сфері економіки;

ведення механізму зустрічного товарного кредитування іноземних економічних агентів.

Основна увага експортної політики України повинна зосередитися на таких напрямках.

Перший – розвиток адекватних теоретично-методологічних основ стимулювання прискореного розвитку експортного потенціалу згідно із стратегічними пріоритетами країни.

Другий – дослідження макроекономічних попередніх умов ефективної експортної

діяльності зважаючи на існуючі цивілізаційні виклики. Особливу увагу слід приділити вирішенню проблеми економічної ефективності експортної діяльності і проблемі державного стимулювання розвитку експорту в пріоритетних напрямках.

Третій – вирішення ключових мікроекономічних проблем ефективної експортної діяльності, в першу чергу проблеми маркетингового підходу в експортній діяльності, визначення його ефективності на рівні підприємства, ефективне залучення прямих іноземних інвестицій з метою зростання експортного потенціалу [5].

Зміцнення позиції України у світовій економіці вимагає цілеспрямованої підтримки зовнішньої політики. Отже, необхідно досягнути підвищення координації впливів Української геополітики на інтенсивність зовнішньої торгівельної діяльності. Сьогодні підприємства України мають торгівельні відносини з суб'єктами більш ніж з 180 країн світу. Тому важливим завданням є визначення регіональних пріоритетів, концентрація зусиль на обраних напрямках [4].

Головним завданням усієї системи державного регулювання в Україні повинно стати закріплення тривалих стратегічних позицій країни в міжнародному поділі праці. Структурна або індустріальна політика повинна скоротити ізольовані елементи індустріальної, наукової і технічної, соціальної, регіональної, екологічної політики до єдиного цілого, координувати для досягнення зростання економічного потенціалу країни, підвищені конкурентоспроможності і посилюючи позицію у світовій економіці [3].

Розвиток експорту – один з головних чинників, який може забезпечити макроекономічну стабілізацію і поступово вивести економіку з кризи. Проте мова повинна йти не про будь-який експорт, а про таку його структуру, яка дозволить реалізувати наявні та потенційні конкурентні переваги економіки України порівняно з іншими країнами [1].

Експортна стратегія України має базуватися на наступних пріоритетах:

формування міжнародних торгових об'єднань з перспективою тривалої співпраці, що забезпечить поступове формування спеціалізації України на зовнішніх ринках, пристосування до високотехнологічних виробництв, розширення сектора торгівлі послугами;

стимулювання розвитку довготривалого співробітництва на основі довгострокових контрактів, що дозволить реалізувати переваги міжнародного поділу праці та спеціалізації України;

політична та економічна допомога щодо просування вітчизняної продукції на зарубіжні ринки з метою диверсифікації товарної та географічної структури зовнішньої торгівлі України [5].

Як відомо, сьогодні в Україні все ще є високий рівень експорту товарів з низьким відсотком доданої вартості, що виснажує ресурсну базу країни. Тому, розвиток експорту виробництва з високою часткою доданої вартості повинен стати важливим фактором економічного розвитку держави.

Список використаних джерел

1. Євдокимова Ю. Мале та середнє підприємництво в експортно орієнтованій стратегії розвитку України / Юлія Євдокимова // Міжнародна економічна політика. - 2007. - № 7. - С. 48-68

2. Кабінет Міністрів України “ Програма стимулювання експорту продукції” від 26 жовтня 2001 р. N 498-р

3. Савельєв Є.В. Міжнародна економіка: Підручник. - 3- те вид., перероб. і доп. / Є.В. Савельєв. - К.: Знання, 2008. - 622 с.

4. Social and Economic Geography of Ukraine [Електронний ресурс] <http://ukrmap.su/>

5. The international competitiveness of economies in transition the untapped potential: a challenge for business and government [Електронний ресурс] <http://www.executiveforum.com/>